

Dat laatste bleek ook te velde, want aan de verschillende fronten konden de plaatselijke Nederlandse en Indonesische bevelhebbers het niet eens worden over het definitieve verloop van de demarcatielijn – een lijn (de ‘van Mook-lijn’) welke van Mook eind augustus per proclamatie had aangegeven. Sjarifoeddin, minister van oorlog van de Republiek, reisde samen met de chef van de generale staf, generaal Oerip Soemohardjo, de fronten langs, op Java samen met Spoors chef-staf, generaal-majoor D. C. Buurman van Vreeden, en van Mooks plaatsvervanger Idenburg (directeur-generaal algemene zaken), op Sumatra samen met van Mooks kabinetschef (en Idenburgs opvolger) dr. P. J. Koets – slechts in de gebieden van Medan en Padang op Sumatra wist hij te bereiken dat de plaatselijke bevelhebbers een demarcatielijn aanvaardden maar bij Palembang en overal op Java weigerden zij dat.

Het treffen van een bestandsovereenkomst was één ding – het treffen van een politiek akkoord een tweede.

Bij het formuleren van het Nederlandse voorstel speelde van Mook een belangrijke rol. Zijn denkbeeld was het om in dat akkoord af te spreken dat ‘de Verenigde Staten van Indonesië’ met Nederland een ‘Unie’ zouden vormen (dat begrip was aan de *Union Française* ontleend) – de koning (of koningin) van Nederland zou hoofd van die Unie worden. Met dat laatste werd van de Republiek een vooral psychologisch belangrijke concessie gevraagd: de archipel zou onder de Nederlandse Kroon blijven ressorteren. Anderzijds: wat zou dat reëel betekenen? Welke bevoegdheden zou de Kroon krijgen? In moeizame onderhandelingen met de delegatie van de Republiek werd het concept voor een overeenkomst opgesteld – zij zou door de regeringen van Nederland en van de Republiek alsmede door het Nederlandse parlement en door het *Knip* moeten worden goedgekeurd.

Begin november '46 werd het concept in de vorm die het toen had, naar Den Haag gezonden. Het kabinet wijdde er op de 4de een bespreking aan die gekenmerkt werd door geïrriteerdheid omdat de Commissie-Generaal niet alleen haar concept aan de Indonesische delegatie had overhandigd nog voordat zij zich ervan had vergewist of het de instemming van het kabinet had, maar ook omdat zij de hoofdinhoud had laten doorgeven door het Amerikaanse persbureau *United Press*. Het kabinet voelde zich voor een voldongen feit geplaatst – ‘vele leden’, aldus de notulen¹, uitten er hun ‘grote bezorgdheid’ over, ‘de overgrote meerder-

¹ Notulen, 4 nov. 1946, a.v., dl. VI, p. 106 e.v.